

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. július 12.*

„Fellebbezés – Energia – A földgáz belső piaca – 2009/73/EK irányelv – (EU) 2019/692 irányelv – A 2009/73 irányelv alkalmazhatóságának a tagállamok és harmadik országok közötti földgázvezetékekre történő kiterjesztése – Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése – Megsemmisítés iránti kereset – Azon feltétel, amely szerint a kereset tárgyát képező intézkedésnek közvetlenül kell érintenie a felperest – A felperesre rótt kötelezettségek tekintetében a mérlegelési jogkör hiánya – Azon feltétel, amely szerint a kereset tárgyát képező intézkedésnek személyében kell érintenie a felperest – Az eltérések olyan módosítása, amely a felperest mint egyedüli üzemeltetőt zárja ki az eltérésekben való részesülés lehetőségéből – Dokumentumoknak az ügy iratanyagából való eltávolítása iránti kérelem – Az uniós bíróság előtti bizonyításfelvételre vonatkozó szabályok – Az uniós intézmények belső dokumentumai”

A C-348/20. P. sz. ügyben,

a **Nord Stream 2 AG** (székhelye: Zug [Svájc]), az írásbeli és a szóbeli szakaszban képviselik: L. Van den Hende advocaat, L. Malý solicitor-advocate, J. Penz-Evren Rechtsanwältin és M. Schonberg solicitor-advocate)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2020. július 28-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Parlament** (képviselek: I. McDowell, L. Visaggio, J. Etienne és O. Denkov, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek kezdetben: A. Lo Monaco, K. Pavlaki és S. Boelaert, később: A. Lo Monaco és K. Pavlaki, meghatalmazotti minőségben)

alperesek az elsőfokú eljárásban,

támogatják őket:

az **Észt Köztársaság** (képviselek: N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben),

a **Lett Köztársaság** (képviselek kezdetben: K. Pommere és V. Soņeca, később: K. Pommere, meghatalmazotti minőségben),

* Az eljárás nyelve: angol.

a **Lengyel Köztársaság** (képviseli: B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek a fellebbezési eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Arabadjiev, A. Prechal (előadó), K. Jürimäe, C. Lycourgos, S. Rodin, I. Jarukaitis és N. Jääskinen tanácselnökök, J.-C. Bonichot, M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2021. október 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésében a Nord Stream 2 AG az Európai Unió Törvényszéke által 2020. május 20-án hozott Nord Stream 2 kontra Parlament és Tanács végzés (T-526/19, a továbbiakban: megtámadott végzés, EU:T:2020:210) hatályon kívül helyezését kéri, amennyiben a Törvényszék egyrészt mint elfogadhatatlant elutasította a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/692 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2019. L 117., 1. o.; a továbbiakban: vitatott irányelv) megsemmisítése iránti keresetét, másrészt pedig elrendelte a fellebbező által benyújtott egyes dokumentumoknak az ügy iratanyagából való eltávolítását.

Jogi háttér

A vitatott irányelv és a 2009/73 irányelv

- 2 A vitatott irányelv módosította a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2009. L 211., 94. o.; helyesbítés: HL 2015. L 167., 97. o.). A vitatott irányelv (1)–(4) és (9) preambulumbekzdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A földgáz belső piacának – amely az [Európai] Unióban 1999 óta fokozatosan valósul meg – célja, hogy az Európai Unió valamennyi végfelhasználója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson, tisztességes versenyfeltételeket biztosítson, versenyképes árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, hatékony beruházási jelzéseket kínáljon, továbbá hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.

- (2) [A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 176., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.)] és a [2009/73] irányelv jelentős mértékben hozzájárult a földgáz belső piacának kialakításához.
- (3) Ezen irányelv célja, hogy felszámolja a földgáz belső piacának teljes kiépítését akadályozó azon tényezőket, amelyek a harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló földgázszállító vezetésekre vonatkozó uniós piaci szabályok alkalmazásának elmulasztásából származnak. Az ezen irányelvvel bevezetett módosítások célja, hogy az Unión belül a két vagy több tagállamot összekötő földgázszállító vezetésekre vonatkozó szabályok alkalmazandók legyenek a harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló földgázszállító vezetésekre is. [...]
- (4) Figyelemmel arra, hogy a harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló földgázszállító vezetésekre vonatkozó egyedi uniós szabályok ezen irányelv hatálybalépését megelőzően hiányoztak, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a [2009/73] irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében eltérést adhassanak olyan földgázszállító vezetésekre esetében, amelyek az ezen irányelv hatálybalépést megelőzően épültek ki. [...]

[...]

- (9) A [2009/73] irányelv alkalmazása a harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló földgázszállító vezetésekre vonatkozásában továbbra is csak a tagállamok területére terjed ki. Ami a tenger alatti földgázszállító vezetéseket illeti, a [2009/73] irányelv alkalmazandó azon tagállam parti tengerére, amelyben a vezeték először kapcsolódik a tagállami hálózathoz.

[...]”

- 3 A vitatott irányelvvel módosított 2009/73 irányelv (a továbbiakban: 2009/73 irányelv) az 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan, és meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal, valamint a hálózat üzemeltetésével összefüggő szabályokat.
- 4 A 2009/73 irányelv (13) preambulumbekkezdése értelmében „[a]z ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy szállításirendszer-üzemeltető létrehozásának lehetővé kell tennie, hogy a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett megtarthassák a hálózati vagyonban meglévő tulajdonukat, miközben biztosítja azt, hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerüzemeltetői feladatot ellát és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve.”
- 5 A vitatott irányelv hatálybalépése óta a 2009/73 irányelv 2. cikkének 17. pontja rögzíti, hogy a „rendszerösszekötő” fogalma nem csupán „[az] olyan szállítóvezeték[re terjed ki], amely az érintett tagállamok nemzeti szállítási rendszereinek összekapcsolása céljából keresztezi a tagállamok közötti határt vagy azon átnyúlik”, hanem „[az] olyan szállítóvezeték[re is], amely egy tagállam és egy harmadik ország között a tagállamok területéig vagy e tagállam parti tengeréig terjed”.

6 A 2009/73 irányelvnek „A szállítási rendszerek és a szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztása” című 9. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok 2012. március 3-tól biztosítják, hogy:

- a) valamennyi vállalkozás, amely egy szállítási rendszer tulajdonosa, szállításirendszer-üzemeltetőként tevékenykedjen;
- b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:
 - i. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felett vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni; vagy
 - ii. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy egy szállítási rendszer felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni;
- c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy szállításirendszer-üzemeltető vagy szállítási rendszer felügyelőbizottságának, ügyvezető testületének vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületének tagjait, és közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorolni; és
- d) ugyanazon személy ne legyen jogosult egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy szállításirendszer-üzemeltetőnek vagy szállítási rendszernek is a felügyelőbizottságában, ügyvezető testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében való tagságra.

[...]

(8) Amennyiben 2009. szeptember 3-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része volt, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést. Ami az egy tagállamot egy harmadik országgal összekötő szállítási rendszernek az adott tagállam határa és az adott tagállam hálózatának első rendszerösszekötési pontja közötti részét illeti, amennyiben 2019. május 23-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

Ilyen esetben az érintett tagállam:

- a) a 14. cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelöl ki, vagy
- b) megfelel a IV. fejezetben foglalt rendelkezéseknek.

(9) Ha 2009. szeptember 3-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része volt, és olyan szabályok vannak érvényben, amelyek a IV. fejezet rendelkezéseinél nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak a szállításirendszer-üzemeltető számára, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza e cikk (1) bekezdését.

Ami egy tagállamot egy harmadik országgal összekötő szállítási rendszernek az adott tagállam határa és az adott tagállam hálózatának első rendszerösszekötési pontja közötti részét illeti, amennyiben 2019. május 23-án a szállítási rendszer egy vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak érvényben, amelyek a IV. fejezet rendelkezéseinél nagyobb tényleges függetlenséget biztosítanak a szállításrendszer-üzemeltető számára, ez a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza e cikk (1) bekezdését.”

- 7 Az említett irányelv „Harmadik fél hozzáférése” című 32. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik felek szállító- és elosztóhálózathoz, valamint [a cseppfolyósított földgáz (LNG)]-létesítményekhez való hozzáférést nyilvános, minden feljogosított felhasználóra, beleértve az ellátó vállalkozásokat is, vonatkozó díjak alapján teszik lehetővé, objektív kritériumok alapján, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a díjakat vagy a díjak számításához alkalmazott módszereket a 39. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság azok 41. cikkel összhangban történő hatálybalépésüket megelőzően jóváhagyja, és hogy ezeket a díjakat, és – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közvétegyék.”

- 8 Ugyanezen irányelv „Új infrastruktúra” című 36. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a jelentősebb új gázipari infrastruktúrák, azaz a rendszerösszekötők, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók kérelem alapján meghatározott ideig mentesülhetnek a többek között az irányelv 9. és 32. cikkében foglalt rendelkezések hatálya alól, többek között a b) pontban meghatározott feltételek mellett, amelyek szerint a beruházással kapcsolatos kockázatoknak olyan mértékűnek kell lenniük, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg. Ezenkívül a vitatott irányelv hatálybalépése óta a 2009/73 irányelv 36. cikke (1) bekezdésének e) pontja előírja, hogy az e rendelkezés alapján az új infrastruktúrák számára biztosított mentesség nem lehet hátrányos hatással többek között „az Unión belüli földgázellátás biztonságára”.

- 9 A 2009/73 irányelvnek „A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei” című 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(6) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következőkre vonatkozó feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt módszertanoknak – azok hatálybalépése előtt kellő időben történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:

- a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és a hálózati hozzáférés feltételei, beleértve a szállítási és elosztási díjakat is, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférés feltételei és tarifái. Ezeket a díjakat vagy módszereket úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok és LNG-létesítmények működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen elvégezni;

[...]

- c) a határon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférés, ideértve a kapacitásallokálásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó eljárásokat is.

[...]

(8) A díjak vagy a módszerek és a kiegyenlítő szolgáltatások meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási vagy elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére, valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.

[...]

(10) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni a szállítási-, a tárolási- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől (helyesen: szállítási-, a tárolási- és az elosztórendszer-irányítóktól), továbbá az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőitől (helyesen: rendszerirányítóitól) az e cikkben említett feltételek – köztük a díjak és a módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatók legyenek. [...]"

- 10 Ezen irányelvnek „A harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló szállítóvezetékek tekintetében alkalmazható eltérések” című 49a. cikkét a vitatott irányelv illesztette be, és a következőket mondja ki:

„(1) Egy tagállam és egy harmadik ország közötti, 2019. május 23-át megelőzően kiépített szállítóvezetékek tekintetében azon tagállam, amelynek területén a szóban forgó szállítóvezeték először csatlakozik egy tagállami hálózathoz, határozhat úgy, hogy a területén és a parti tengerén található szóban forgó szállítóvezeték-szakaszok tekintetében objektív okokból, például a beruházás megtérülésének lehetővé tétele céljából, vagy ellátásbiztonsági okokból eltér a 9., a 10., a 11. és a 32. cikktől, valamint a 41. cikk (6), (8) és (10) bekezdésétől, amennyiben az eltérés nincs hátrányos hatással a versenyre vagy a földgáz belső piacának hatékony működésére vagy az Unión belüli ellátásbiztonságra.

Az eltérést időben korlátozni kell, objektív indokolás alapján legfeljebb 20 évre, amely indokolt esetben megújítható, és olyan feltételekhez lehet kötni, amelyek a fenti körülmények eléréséhez hozzájárulnak.

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdésnek megfelelő határozatokat 2020. május 24-ig meg kell hozni. A tagállamok az ilyen határozatokról értesítik a Bizottságot, és azokat közzéteszik.”

- 11 A vitatott irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2020. február 24-ig megfeleljenek, a 2009/73 irányelv 49a. cikke szerinti esetleges eltérés sérelme nélkül.

Az 1049/2001/EK rendelet

- 12 Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.) 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Az intézmények megtagadják a dokumentumokhoz való hozzáférést, ha a közzététel [helyesen: hozzáférhetővé tétel] kedvezőtlenül befolyásolná a következők védelmét:

a) a közérdek tekintetében:

[...]

– nemzetközi kapcsolatok,

[...]

(2) Az intézmények megtagadják a dokumentumokhoz való hozzáférést, ha a közzététel [helyesen: hozzáférhetővé tétel] hátrányosan befolyásolná a következők védelmét:

[...]

– bírósági eljárások és jogi tanácsadás [helyesen: jogi vélemények],

[...]

kivéve, ha a közzétételhez [helyesen: hozzáférhetővé tételhez] nyomós közérdek fűződik.”

A jogvita előzményei

- 13 A jogvita előzményeit a megtámadott végzés 1–11. pontja tartalmazza, és azok a jelen eljárás szempontjából a következőképpen foglalhatók össze.
- 14 A Nord Stream 2 fellebbező a svájci jog szerinti társaság, amelynek egyedüli részvényese a Gazprom orosz részvénytársaság. A fellebbező feladata, hogy megtervezze, megépítse és üzemeltesse az Északi Áramlat 2 gázvezetékét, amelynek 9,5 milliárd eurót kitevő finanszírozását 50%-ban az ENGIE SA, az OMV AG, a Royal Dutch Shell plc, az Uniper SE és a Wintershall Dea GmbH biztosítja.
- 15 2017 januárjában megkezdődtek az e tengeri gázvezeték céljára szánt tömlők betonnal történő bevonására irányuló munkálatok, amelyek végső szállítására 2018 szeptemberében került sor.
- 16 Az említett, két gázszállító vezetékből álló tengeri gázvezeték fogja biztosítani a Viborg (Oroszország) és a Lubmin (Németország) közötti gázszállítást. E tengeri gázvezetéken keresztül szállított gázt német területre érve az ENEL szárazföldi gázvezetéken és az EUGAL szárazföldi gázvezetéken szállítják tovább.

- 17 A Bizottság 2017. november 8-i [a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslata, COM(2017) 660 final] alapján az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa 2019. április 17-én elfogadta a vitatott irányelvet, amely a kihirdetését követő huszadik napon, vagyis 2019. május 23-án lépett hatályba. A fellebbezőtől származó információk szerint ebben az időpontban az Északi Áramlat 2 tömlőinek betonnal történő bevonására irányuló munkálatok 95%-ban befejeződtek, míg a gázvezeték két csövéből 610 kilométernyi, illetve 432 kilométernyi szakaszt fektettek le Németország, Finnország, Oroszország és Svédország parti tengerében és/vagy kizárólagos gazdasági övezetében.

A Törvényszék előtti eljárás

- 18 A Törvényszék Hivatalához 2019. július 26-án érkezett keresetlevelével a fellebbező a vitatott irányelv teljes egészében történő megsemmisítése iránti keresetet terjesztett elő, és e célból hat jogalapra hivatkozott.
- 19 A Törvényszék Hivatalához 2019. október 10-én, illetve október 14-én benyújtott külön beadványában a Parlament és a Tanács elfogadhatatlansági kifogást terjesztett elő a vitatott irányelv megsemmisítésére irányuló keresettel szemben.
- 20 Ezenkívül a Törvényszék Hivatalához 2019. október 11-én benyújtott külön beadványában a Tanács azt kérte, hogy a Törvényszék rendelje el, hogy bizonyos dokumentumokat ne csatoljanak az ügyiratokhoz, illetve hogy a felperes által benyújtott dokumentumokat távolítsák el az ügyiratok közül. E közbenső kérelem keretében a Tanács jelezte, hogy az 1049/2001 rendeleten alapuló több kérelmet kapott, amelyek az Unió és az Oroszországi Föderáció közötti megállapodás megkötésére irányuló tárgyalásokhoz kapcsolódó dokumentumokra, valamint a vitatott irányelv elfogadására irányuló jogalkotási eljárásra vonatkoztak, és hogy az említett közbenső kérelem benyújtásának időpontjában nem biztosított hozzáférést e dokumentumok egyikéhez sem, illetve hogy a kereset fellebbező általi benyújtásának időpontjában az e dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek elutasítását nem vitatták a Törvényszék előtt.
- 21 A Törvényszék Hivatalához 2019. november 29-én benyújtott külön beadványában a fellebbező azt kérte, hogy a Törvényszék hozzon pervezető intézkedést, amelyben elrendeli a Tanács birtokában lévő bizonyos dokumentumok benyújtását.
- 22 2020. január 17-én a Parlament és a Tanács benyújtotta e pervezető intézkedés iránti kérelemre vonatkozó észrevételeit, továbbá a Tanács ez alkalommal kérte, hogy bizonyos, a felperes által az előző pontban említett kérelméhez csatolt dokumentumokat távolítsanak el az ügyiratok közül.

A megtámadott végzés

A dokumentumok eltávolítása és a pervezető intézkedés iránti kérelmek

- 23 A Törvényszék a megtámadott végzésben egyrészt a dokumentumok eltávolítására irányuló, a Tanács által 2019. október 11-én benyújtott közbenső kérelmet illetően elrendelte, hogy a felperes által A. 14. számú mellékletként (az Északi Áramlat 2 gázvezeték üzemeltetésére vonatkozóan az Európai Unió és az Oroszországi Föderáció között kötendő nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló határozatra

vonatkozó, a Tanácshoz intézett 2017. június 9-i bizottsági ajánlás; a továbbiakban: a Bizottság ajánlása) és O. 20. számú mellékletként (a Tanács Jogi Szolgálatát által ezen ajánlással kapcsolatban készített és az uniós tagállamok ezen intézmény melletti állandó képviselőihez intézett vélemény; a továbbiakban: a Jogi Szolgálat véleménye) benyújtott dokumentumokat eltávolítja az ügy iratai közül, és nem veszi figyelembe a keresetlevél és a mellékletek azon szövegrészeit, amelyek ezen iratok részeit veszik át. Másrészt, a Tanácsnak a felperes által benyújtott, pervezető intézkedés iránti kérelemre tett észrevételeiben 2020. január 17-én megfogalmazott, dokumentumok eltávolítása iránt kérelmet illetően a Törvényszék elrendelte, hogy a felperes által M. 26. és M. 30. számú mellékletként benyújtott két dokumentumot (a Németországi Szövetségi Köztársaságnak a vitatott irányelv elfogadásához vezető jogalkotási eljárás keretében tett észrevételeit tartalmazó dokumentumok, a továbbiakban: a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételei) eltávolítja az ügy iratai közül.

- 24 E tekintetben először is a Törvényszék a megtámadott végzés 38–45. pontjában – többek között a 2019. május 14-i Magyarország kontra Parlament végzésre (C-650/18, nem tették közzé, EU:C:2019:438) és a 2020. január 31-i Szlovénia kontra Horvátország ítéletre (C-457/18, EU:C:2020:65) támaszkodva – lényegében úgy ítélte meg, hogy még ha az 1049/2001 rendelet rendelkezései az előtte folyamatban lévő eljárásban nem is alkalmazandók, ezek a rendelkezések bizonyos jelzésértékkel bírnak a jelen ítélet 23. pontjában említett dokumentumok eltávolítása iránti közbenső kérelem elbírálásához szükséges érdekmérlegelés során.
- 25 Ezt követően a megtámadott végzés 47–56. pontjában a Törvényszék megvizsgálta a Tanács Jogi Szolgálatának véleményét, és úgy ítélte meg, hogy ezen intézmény jogosan hivatkozott e vélemény tekintetében a jogi vélemények 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében előírt védelmére.
- 26 Egyébiránt a megtámadott végzés 57–64. pontjában a Törvényszék megvizsgálta a Bizottság ajánlását, és arra a következtetésre jutott, hogy a Tanács helyesen vélte úgy, hogy ezen ajánlás hozzáférhetővé tétele konkrétan és ténylegesen sértené az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő közérdek védelmét, ami önmagában igazolja az említett dokumentumnak az ügy iratai közül történő eltávolítását.
- 27 Végül a megtámadott végzés 125–135. pontjában a Törvényszék megvizsgálta a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit. Tekintettel egyrészt arra, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az ezen észrevételeket tartalmazó két dokumentum szerkesztetlen változatát jogszerűen szerezte meg, másrészt pedig, hogy e két dokumentum hozzáférhetővé tétele konkrétan és ténylegesen sértené az Unió nemzetközi kapcsolatait illetően az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett közérdek védelmét, különösen azáltal, hogy gyengítené az Unió helyzetét a vele szemben a felperes által kezdeményezett választottbírói eljárásban, a Törvényszék megállapította, hogy helyt kell adni a Tanács arra irányuló kérelmének, hogy e dokumentumok az ügy iratai közül eltávolításra kerüljenek, hangsúlyozva, hogy e dokumentumok nem bizonyíthatják, hogy a megtámadott irányelv a felperest az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata értelmében közvetlenül érinti, így nem indokolt, hogy a Tanácsot e dokumentumok benyújtására kötelezze.

A kereset elfogadhatósága

- 28 A Parlament és a Tanács által felhozott elfogadhatatlansági kifogásokról határozva a Törvényszék először is a megtámadott végzés 78. pontjában emlékeztetett egyrészt arra, hogy önmagában az, hogy a keresetet egy irányelvvél szemben nyújtották be, nem elegendő e kereset elfogadhatatlanná

- nyilvánításához, másrészt pedig e végzés 79–85. pontjában arra, hogy a vitatott irányelv olyan jogalkotási aktusnak minősül, amelynek címzettjei a tagállamok, és amely az érintett gazdasági szereplők összességére vonatkozik, így az említett kereset elfogadhatósága az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata értelmében attól függ, hogy a felperest ez az irányelv közvetlenül és személyében érinti-e.
- 29 A megtámadott végzés 102–124. pontjában kifejtettek alapján a Törvényszék a keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította azzal az indokkal, hogy a felperest a vitatott irányelv nem érinti közvetlenül.
- 30 E tekintetben először is a Törvényszék a megtámadott végzés 106. és 107. pontjában lényegében úgy ítélte meg, hogy valamely irányelv önmagában nem keletkeztethet magánszemélyekre vonatkozó kötelezettségeket, következésképpen a nemzeti hatóságok – az irányelv átültetése érdekében előzetesen elfogadott intézkedések hiányában – arra a gazdasági szereplőkkel szemben nem is hivatkozhatnak. A vitatott irányelv rendelkezései tehát az átültető intézkedések elfogadását megelőzően nem képezhetik a felperest terhelő kötelezettségek közvetlen forrását, és ennek alapján nem érinthetik közvetlenül a felperes jogi helyzetét.
- 31 A megtámadott végzés 108. és 109. pontjában a Törvényszék a 2011. december 21-i Air Transport Association of America és társai ítéletre (C-366/10, EU:C:2011:864) hivatkozva megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy a felperes tevékenységeire részlegesen már a 2009/73 irányelv irányadó, mindenesetre csupán a felperes azon döntésének következménye, hogy az Unió területén kívánja tevékenységét fejleszteni és folytatni. A felperes érvelésnek elfogadása annak megállapítását jelentené, hogy minden alkalommal, amikor az Unió egy adott területet oly módon szabályoz, hogy a gazdasági szereplők számára őket korábban nem terhelő kötelezettségeket állapít meg, az uniós szabályozás szükségképpen és közvetlenül érinti e gazdasági szereplőket az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata értelmében véve.
- 32 A megtámadott végzés 110. és 111. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben következésképpen a felpereshez hasonló gazdasági szereplők csak a vitatott irányelv átültetése érdekében elfogadott nemzeti intézkedéseken keresztül fognak a 2009/73 irányelvben foglalt kötelezettségek hatálya alá tartozni, és hogy a felperes Törvényszék előtti keresetének megindításakor a Németországi Szövetségi Köztársaságot illetően hiányoztak az ilyen intézkedések.
- 33 Ezt követően a megtámadott végzés 111., illetve 112–115. pontjában a Törvényszék lényegében kifejtette, hogy mindenesetre a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a 2009/73 irányelv rendelkezéseinek végrehajtása során. E tekintetben megjegyezte egyrészt, hogy a vitatott irányelv hatálybalépése óta a tagállamok ezen irányelv 9. cikke (8) bekezdésének első albekezdése és (9) bekezdése alapján dönthetnek úgy, hogy a rendszerösszekötők tekintetében nem alkalmazzák az e 9. cikk (1) bekezdésében előírt, a szállítási rendszerek és a szállításrendszer-üzemeltetők szétválasztására vonatkozó kötelezettséget. Másrészt a vitatott irányelvvel bevezetett módosítások, különösen a 2009/73 irányelv 36. cikkét és 49a. cikkét érintő módosítások alapján a nemzeti hatóságok ettől kezdve dönthetnek úgy, hogy a jelentősebb új gázipari infrastruktúrák és a tagállamok és harmadik országok közötti, 2019. május 23-át megelőzően kiépített szállítóvezeték számára a 2009/73 irányelv bizonyos cikkeitől való eltérést engedélyeznek.

34 Végül a megtámadott végzés 117. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a felperes nem hivatkozhat a Bíróság által a 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítéletben (C-125/06 P, EU:C:2008:159) elfogadott megoldásra az annak bizonyítására irányuló érvelésének alátámasztása érdekében, hogy a vitatott irányelv közvetlenül érinti őt. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben fennálló jogi és ténybeli helyzet ugyanis egyáltalán nem hasonlítható a jelen ügyben fennálló helyzethez, amely kizárólag egy irányelvre vonatkozik, és ezenfelül az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében véve nem „atipikus”.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

35 Fellebbezésében a fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést;
- utasítsa el az elfogadhatatlansági kifogást, nyilvánítsa a fellebbezést elfogadhatónak, és érdemi döntéshozatal érdekében utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé;
- másodlagosan nyilvánítsa a megtámadott jogi aktust a fellebbezőt közvetlenül érintő jogi aktusnak, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, hogy a személyes érintettség kérdésében határozzon, vagy azt az ügy érdemi vizsgálata keretében bírálja el, és
- a Parlamentet és a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

36 A Parlament és a Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést, és
- a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

37 A Bíróság elnöke 2020. október 22-i, 2020. november 12-i és 19-i határozatával engedélyezte, hogy az Észt Köztársaság, a Lett Köztársaság, illetve a Lengyel Köztársaság a Parlament és a Tanács kérelmeinek támogatása végett beavatkozzanak.

38 2021. július 16-án a fellebbező az előadó bíró és a főtanácsnok által a Bíróság eljárási szabályzata 62. cikkének (1) bekezdése alapján elfogadott pervezető intézkedés nyomán a Bíróság elé terjesztette azokat a dokumentumokat, amelyeket korábban a Törvényszékhez A. 14., O. 20., M. 26. és M. 30. számú mellékletként benyújtott.

39 A fellebbező képviselői 2022. március 17-i levelükben arról tájékoztatták a Bíróságot, hogy 2022. március 1. óta már nem képviselik a fellebbezőt, jelezve, hogy e képviselők egyike a Bíróság és a fellebbező közötti kapcsolattartó marad mindaddig, amíg a fellebbező új képviselőt nem bíz meg.

A fellebbezésről

40 A fellebbező két jogalapot hoz fel fellebbezésének alátámasztására. A két részből álló első jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy értékelte, hogy a vitatott irányelv az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében véve őt nem érinti közvetlenül.

- 41 A második jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék a Tanács által a dokumentumok eltávolítása iránt előterjesztett kérelmek vizsgálata során több esetben is tévesen alkalmazta a jogot.

Az első jogalapról

Előzetes észrevételek

- 42 A fellebbezés vizsgálata szempontjából meg kell jegyezni, hogy a fellebbező által a vitatott irányelv megsemmisítése iránt benyújtott kereset elfogadhatóságát az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulatában előírt feltételekre tekintettel kell megvizsgálni, amelyek értelmében az ilyen kereset csak akkor elfogadható, ha a felperest a megtámadott jogi aktus közvetlenül és személyében érinti. Mivel a Törvényszék szerint a felperest a vitatott irányelv nem érinti közvetlenül, és mivel e feltételek kumulatívok, a Törvényszék a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította, anélkül hogy állást foglalt volna abban a kérdésben, hogy a felperest ezen irányelv személyében érinti-e.
- 43 A Törvényszék által a megtámadott végzés 102. pontjában felidézett állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az a feltétel, amely szerint a kereset tárgyát képező uniós jogi aktusnak közvetlenül kell érintenie a természetes vagy jogi személyt, két feltétel együttes teljesülését követeli meg, nevezetesen egyfelől azt, hogy ez az aktus közvetlen hatást gyakoroljon e személy jogi helyzetére, másfelől pedig azt, hogy ne hagyjon mérlegelési jogkört a végrehajtására kötelezett címzettek számára, mivel az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az Európai Unió szabályozása alapján történik (2019. február 28-i Tanács kontra Growth Energy és Renewable Fuels Association ítélet, C-465/16 P, EU:C:2019:155, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 Ugyanez a helyzet – amint arra a Törvényszék a megtámadott végzés 103. pontjában szintén rámutatott –, ha a címzettek azon lehetősége, hogy valamely európai uniós jogi aktust ne hajtsanak végre, pusztán elméleti, és semmi kétség nem fér ahhoz, hogy szándékukban áll e jogi aktusnak megfelelően eljárni (1971. november 23-i Bock kontra Bizottság ítélet, 62/70, EU:C:1971:108, 6–8. pont; 2019. december 4-i PGNiG Supply & Trading kontra Bizottság ítélet, C-117/18 P, nem tették közzé, EU:C:2019:1042, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Az első jogalap két részével a fellebbező azt kifogásolja, ahogyan a Törvényszék a jelen ítélet 43. pontjában említett első, illetve második feltételt alkalmazta.

Az első jogalap első részéről

– A felek érvei

- 46 Az első jogalapról a megtámadott végzés 106–111. pontjára vonatkozó első részében a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a vitatott irányelv nem gyakorol közvetlen hatást a jogi helyzetére, mivel irányelvről van szó.
- 47 E tekintetben a fellebbező először is arra hivatkozik, hogy elvi szinten téves a Törvényszék által a megtámadott végzésben kifejtett azon indok, amely szerint valamely irányelv az átültető intézkedéseknek az érintett tagállam általi elfogadása vagy az e célból előírt határidő lejárta előtt önmagában nem érintheti közvetlenül valamely gazdasági szereplő jogi helyzetét. Ez ugyanis

- megakadályozná a valamely irányelvvel szemben az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján indított kereseteket, mivel a gyakorlatban a keresetindítási határidő rendre a szükséges átültető intézkedések elfogadása előtt lejár. Ezen indokot alapul véve a Törvényszék nem tartotta tiszteletben a megtámadott végzés 78. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, amely szerint az a tény, hogy valamely aktust irányelv formájában fogadtak el, önmagában nem elegendő annak kizárásához, hogy rendelkezései egy magánszemélyt közvetlenül és személyében érinthessenek.
- 48 Másodszor a fellebbező azt állítja, hogy nem releváns a Törvényszék által a megtámadott végzés 111. pontjában kiemelt azon körülmény, hogy keresete benyújtásának időpontjában a Németországi Szövetségi Köztársaság még nem ültette át a vitatott irányelvet. A fellebbező szerint ugyanis az a tény, hogy valamely irányelv közvetlenül érinti valamely személy jogi helyzetét, ezen irányelv tartalmától, nem pedig az irányelvet átültető intézkedések esetleges elfogadásától függ. E tekintetben hozzáteszi, hogy azon elfogadhatósági feltétel, amely szerint a felperest az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében közvetlenül kell érintenie a megtámadott jogi aktusnak, azonos attól függetlenül, hogy e rendelkezés második vagy harmadik fordulataról van-e szó, ami szükségképpen azt jelenti, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulója szerinti azon feltétel, amely szerint a megtámadott jogi aktus „nem [von maga] után végrehajtási intézkedéseket”, az ezen elfogadhatósági feltételtől elkülönülő, kiegészítő feltétel.
- 49 Harmadszor, a fellebbező azt állítja, hogy a megsemmisítés iránti keresete benyújtásának időpontjában a vitatott irányelv joghatása az volt, hogy őt a 2009/73 irányelv szabályainak hatálya alá vonta, holott az elfogadása előtt nem tartozott annak hatálya alá. A jogállás ilyen változása mélyreható és súlyos joghatásokat váltott ki számára. Amikor az érintett tagállamok a jelen ügghöz hasonlóan semmilyen mérlegelési mozgástérrel nem rendelkeznek valamely uniós intézkedés végrehajtása során, ezen intézkedés átültetési határideje csupán az intézkedés teljes körű alkalmazhatóságának időbeli elhalasztását jelenti.
- 50 Végül negyedszer, a fellebbező úgy véli, hogy a Törvényszéknek nem volt alapja azt sugallani – amint azt a megtámadott végzés 109. pontjában tette –, hogy annak elfogadása, hogy a felperest a vitatott irányelv közvetlenül érinti, bármely gazdasági szereplőt feljogosítana arra, hogy minden olyan jogalkotási intézkedést vitasson, amely új kötelezettségeket ír elő számára, mivel a jogalkotási intézkedések előtt „szélesre tárt ajtók” fő korlátja az elfogadhatósági feltétel, amely szerint a felperest a kereset tárgyát képező intézkedésnek személyében kell érintenie.
- 51 A Parlament és a Tanács azonban egyetért a Törvényszék érvelésével.
- 52 A Parlament szerint a Törvényszék megalapozottan állapította meg, hogy valamely irányelv, beleértve a vitatott irányelvet is, az átültető intézkedések elfogadása vagy az e célból előírt határidő lejárta előtt önmagában nem érintheti közvetlenül valamely gazdasági szereplő jogi helyzetét az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében véve.
- 53 Egyébiránt a Parlament úgy véli, hogy szintén téves a fellebbező azon érvelése, amely szerint az átültetési határidő a szóban forgó intézkedés „csupán a teljes körű alkalmazhatóság időbeli elhalasztását” jelenti. Ez az érvelés azon az előfeltevésen alapul, hogy ez az intézkedés általános jelleggel közvetlen hatást gyakorolhat a fellebbező jogi helyzetére, amiről nincs szó.

- 54 Ezenkívül a Parlament osztja a Törvényszék azon elemzését, amely szerint a felperes érvelésének elfogadása azzal a következménnyel járna, hogy megfosztaná a hatékony érvényesüléstől azt a feltételt, miszerint a felperest a keresetének tárgyát képező intézkedésnek közvetlenül kell érintenie. Ily módon ugyanis minden új jogszabály közvetlenül érintene minden az általa szabályozott területen tevékeny természetes vagy jogi személyt.
- 55 A Tanács azt állítja, hogy a fellebbező érvelése a megtámadott végzés téves olvasatán alapul, mivel a Törvényszék nem állapította meg, hogy a szóban forgó intézkedés irányelvi formája önmagában elegendő annak kizárásához, hogy jogi helyzetét közvetlenül érinti a vitatott irányelv. Éppen ellenkezőleg, a Törvényszék helyesen azt állapította meg, hogy a vitatott irányelv nem érinti közvetlenül a felperes jogi helyzetét, mivel a német szabályozó hatóság, a Bundesnetzagentur (szövetségi hálózati hivatal, Németország) a Németországi Szövetségi Köztársaság által a vitatott irányelvet átültető intézkedések elfogadásának hiányában nem követelheti meg a felperestől az ezen irányelvben előírt kötelezettségek tiszteletben tartását.
- 56 Egyébiránt a vitatott irányelvre mint az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében vett irányelvre önmagában nem lehet magánszeméllyel szemben hivatkozni, amit egyébként a fellebbező sem vitat.
- 57 A Tanács hozzáteszi, hogy egyrészt az ítélkezési gyakorlatban nincs semmilyen alapja a fellebbező által hivatkozott azon értelmezésnek, amely szerint azt a feltételt, hogy a kereset tárgyát képező intézkedésnek közvetlenül kell érintenie a felperes jogi helyzetét, a szóban forgó intézkedés tartalmára tekintettel kell vizsgálni. Másrészt az azon jogi aktusokra vonatkozó feltétel, amelyek „nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket”, csak az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktusokra vonatkozik. Ez utóbbi feltétel tehát nem módosíthatja azt a feltételt, amely szerint a felperest az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata értelmében a keresetének tárgyát képező intézkedésnek közvetlenül kell érintenie.
- 58 Az észti, a lett és a lengyel kormány lényegében a Parlament és a Tanács által előadott érvelést támogatja.
- 59 A lengyel kormány hozzáteszi, hogy egyrészt a 2009/73 irányelv már a vitatott irányelv elfogadását megelőzően is alkalmazandó volt az Északi Áramlat 2 gázvezetésekre, mivel ez utóbbi csupán a 2009/73 irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó gyakorlati szabályok meghatározására irányul az Északi Áramlat 2 gázvezetékekhez hasonló gázvezetékek tekintetében.
- 60 Másrészt e kormány szerint annak a feltételnek, amely szerint a felperest közvetlenül kell érintenie a keresete tárgyát képező intézkedésnek, a kereset benyújtásának időpontjában kell teljesülnie, ami a jelen ügyben szükségképpen nem teljesült. Nem vitatott ugyanis, hogy az Északi Áramlat 2 gázvezetékek sem a vitatott irányelv hatálybalépésének, sem pedig a fellebbező által benyújtott kereset előterjesztésének időpontjában nem készült el.

– *A Bíróság álláspontja*

- 61 Az első jogalap első része arra vonatkozik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott irányelv nem gyakorol közvetlen hatást a felperes jogi helyzetére, és ennél fogva nem teljesíti a jelen ítélet 43. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban megfogalmazott két feltétel közül az elsőt.

- 62 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 263. cikk szerinti megsemmisítés iránti kereset az intézmények által elfogadott valamennyi olyan rendelkezés tekintetében előterjeszhető, amely kötelező joghatások kiváltására irányul, e rendelkezés formájától függetlenül (2021. június 3-i Magyarország kontra Parlament ítélet, C-650/18, EU:C:2021:426, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Annak megállapításához, hogy a jogi aktus kivált-e ilyen joghatásokat, és ezáltal az EUMSZ 263. cikk alapján megsemmisítés iránti kereset tárgyát képezheti-e, a jogi aktus lényegét kell figyelembe venni, és e hatásokat olyan objektív kritériumok alapján kell megítélni, mint az említett jogi aktus tartalma, adott esetben figyelembe véve az elfogadásának körülményeit, valamint az azt elfogadó intézmény hatáskörét (2021. június 3-i Magyarország kontra Parlament ítélet, C-650/18, EU:C:2021:426, 38. pont).
- 64 Így valamely jogi aktus arra való alkalmassága, hogy közvetlen hatást gyakoroljon valamely természetes vagy jogi személy jogi helyzetére, nem értékelhető pusztán azon tény alapján, hogy ez az aktus irányelv formáját ölti.
- 65 Jóllehet a Törvényszék a megtámadott végzés 78. pontjában hangsúlyozta, hogy önmagában az a körülmény, hogy a keresetet egy irányelvvel szemben nyújtották be, nem elegendő e kereset elfogadhatatlanná nyilvánításához, mindazonáltal az indokolás további részéből, különösen e végzés 106. és 107. pontjából úgy tűnik, hogy a Törvényszék annak megállapítása érdekében, hogy a vitatott irányelv nem érintheti közvetlenül a felperes jogi helyzetét, elsősorban arra támaszkodott, hogy valamely irányelv – átültető intézkedések hiányában – önmagában nem keletkeztethet magánszemélyekre vonatkozó kötelezettséget, és nem képezheti ilyen kötelezettségek közvetlen forrását.
- 66 E tekintetben, ahogyan a fellebbező helyesen állítja, mivel valamennyi irányelvre az jellemző, hogy önmagukban nem keletkeztethetnek kötelezettségeket magánszemélyekkel szemben, illetve azokra nem lehet magánszemélyekkel szemben hivatkozni (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Smith ítélet, C-122/17, EU:C:2018:631, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a Törvényszék érvelése szerint kategorikusan kizárható, hogy az irányelvek a magánszemélyek jogi helyzetére közvetlen hatás tudjanak gyakorolni, és ezáltal az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti kereset tárgyát képezhessék.
- 67 Ez a megközelítés végső soron – a jelen ítélet 63. és 64. pontjában kifejtetteket figyelmen kívül hagyva – azt jelenti, hogy azon feltétel vizsgálata szempontjából, miszerint a kereset tárgyát képező intézkedésnek közvetlen hatást kell gyakorolnia a felperes jogi helyzetére, a szóban forgó intézkedés formáját, vagyis az irányelvi formát kell előtérbe helyezni ezen intézkedés lényegével szemben.
- 68 Másodszor, ugyanez vonatkozik a Törvényszék által a megtámadott végzés 110. és 111. pontjában kifejtett azon indokokra is, amelyek szerint a magánszemélyek jogi helyzetét főszabály szerint nem az irányelv, hanem kizárólag az irányelvet átültető intézkedések érintik, jóllehet a megsemmisítés iránti kereset megindításának időpontjában ezen intézkedéseket az érintett tagállam, a jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság nem fogadta el.
- 69 Kétségtelen, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint minden tagállam, amely valamely irányelv címzettje, köteles a nemzeti jogrendjében valamennyi szükséges intézkedést meghozni az irányelv teljes érvényesülésének biztosítása céljából, az irányelv által követett célnak megfelelően (2008. május 8-i Danske Svineproducenter ítélet, C-491/06, EU:C:2008:263, 28. pont).

- 70 Mindazonáltal a Törvényszéknek a jelen ítélet 68. pontjában ismertetett megközelítésének elfogadása annak megállapításához vezetne, hogy az irányelvek soha nem gyakorolhatnak közvetlen hatást a magánszemélyek jogi helyzetére, mivel e joghatások mindig az átültetésük érdekében elfogadott intézkedésekhez, nem pedig magukhoz az irányelvekhez fűződnek.
- 71 Ezenkívül a megtámadott végzés ugyanezen pontjai figyelmen kívül hagyják azt, hogy különbséget kell tenni azon feltétel, amely szerint a kereset tárgyát képező jogi aktusnak közvetlenül kell érintenie a felperest, és azon feltétel között, amely szerint az ilyen aktus az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata szerint nem vonhat maga után végrehajtási intézkedéseket.
- 72 Így e harmadik fordulat, amely a rendeleti jellegű jogi aktusokkal szembeni jogorvoslathoz való jogra vonatkozik, egyszerre írja elő azt a feltételt, hogy a felperest a keresete tárgyát képező aktusnak közvetlenül kell érintenie, és az azt megkövetelő feltételt, hogy a kereset elfogadhatósága szempontjából az ilyen jogi aktusok nem vonhatnak maguk után végrehajtási intézkedéseket, tehát ez utóbbi feltétel hozzáadódik az elsőhöz, vagyis nem tévesztendő össze azzal.
- 73 Mivel azt a feltételt, hogy a felperest a megtámadott jogi aktusnak közvetlenül kell érintenie, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata és ugyanezen rendelkezés harmadik fordulata azonos módon fogalmazza meg, e feltételnek mindkét fordulatban azonos jelentéssel kell bírnia. Ezen objektív jellegű feltétel értékelése ugyanis nem változhat e rendelkezés különböző fordulataitól függően.
- 74 Következésképpen minden, akár rendeleti jellegű, akár más jellegű jogi aktus főszabály szerint közvetlenül érinthet egy magánszemélyt, és így közvetlen hatást gyakorolhat annak jogi helyzetére, függetlenül attól, hogy von-e maga után végrehajtási intézkedéseket, beleértve az irányelvet átültető intézkedéseket is. Így abban az esetben, ha a szóban forgó irányelv ilyen joghatásokat vált ki, az, hogy az ezen irányelvet átültető intézkedéseket már elfogadták-e, vagy azokat még el kell fogadni, önmagában nem releváns, mivel azok nem teszik kérdésessé az irányelv és e hatások között fennálló kapcsolat közvetlen jellegét, feltéve hogy az említett irányelv nem biztosít mérlegelési jogkört a tagállamok számára az említett joghatások magánszemélyekkel szembeni kiváltása terén. Ez utóbbi feltétel az első jogalap második része vizsgálatának tárgyát képezi.
- 75 Harmadszor, ami annak vizsgálatát illeti, hogy a vitatott irányelv alkalmas-e arra, hogy közvetlen hatást gyakoroljon a fellebbező jogi helyzetére a jelen ítélet 63. pontjában kifejtett szempontoknak megfelelően, meg kell állapítani, hogy a vitatott irányelv azáltal, hogy a 2009/73 irányelv hatályát kiterjeszti a tagállamok és harmadik országok közötti – a fellebbező által üzemeltetni kívánthoz hasonló – rendszerösszekötőkre, azzal a következménnyel jár, hogy e rendszerösszekötők üzemeltetését az ezen utóbbi irányelvben meghatározott szabályok hatálya alá vonja, ezáltal a fellebbezőre az általa e tekintetben megállapított konkrét kötelezettségeket, különösen a 2009/73 irányelv 9. cikke szerinti, a szállítási rendszerek és szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztására vonatkozó kötelezettséget, valamint a 2009/73 irányelv 32. cikkében meghatározott, a harmadik felek hálózathoz való hozzáféréseinek nyilvános és az érintett szabályozó hatóság által jóváhagyott vagy a hatóság által jóváhagyott módszerek alapján számított díjakon alapuló rendszerére vonatkozó kötelezettséget rója.

- 76 E tekintetben, amint az a jelen ítélet 74. pontjában megállapításra került, önmagában nincs jelentősége annak, hogy e kötelezettségek teljesítéséhez az érintett tagállamnak – a jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaságnak – átültető intézkedéseket kell-e hoznia, amennyiben e tagállam nem rendelkezik olyan mérlegelési mozgástérrel ezen átültető intézkedések tekintetében, amely megakadályozhatná, hogy az említett kötelezettségek a fellebbezőre háruljanak. Ilyen mérlegelési mozgástér hiányában ugyanis az említett átültető intézkedések nem teszik kérdésessé a vitatott irányelv és az említett kötelezettségek előírása között fennálló kapcsolat közvetlen jellegét.
- 77 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott irányelv nem gyakorol közvetlen hatást a felperes jogi helyzetére.
- 78 El kell utasítani a lengyel kormány annak bizonyítására irányuló érveit is, hogy a fellebbezőt a vitatott irányelv a Törvényszék által a megtámadott végzésben előadottaktól eltérő okok miatt nem érinti közvetlenül.
- 79 Így egyrészt, ami azt az érvet illeti, amely szerint a 2009/73 irányelv már a vitatott irányelv hatálybalépése előtt alkalmazandó volt a fellebbezőéhez hasonló rendszerösszekötőkre, ezen érvelésnek mindenképpen egyértelműen ellentmond mind az utóbbi irányelvnek a (3) és (4) preambulumbekzdésében meghatározott célja, mind pedig a „rendszerösszekötő” 2009/73 irányelv 17. cikkének 2. pontjában szereplő fogalmának módosítása.
- 80 Másrészt, a lengyel kormány állításával ellentétben az, hogy a vitatott irányelv közvetlen hatást gyakorol a fellebbező jogi helyzetére, nem zárható ki azon az alapon sem, hogy a fellebbező rendszerösszekötője sem ezen irányelv hatálybalépésének időpontjában, sem az irányelv elleni kereset benyújtásának időpontjában még nem készült el. Egyrészt ugyanis a fellebbező az említett irányelv elfogadásának és hatálybalépésének időpontjában már jelentős beruházásokat eszközölt ezen rendszerösszekötő kiépítése céljából, amely már előrehaladott állapotban volt. Másrészt a 2009/73 irányelv, különösen annak 36. cikke, amely bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi, hogy a gázinfrastruktúra-projektek mentességben részesüljenek, éppen az új gázvezetékek megépítésének esetét veszi figyelembe, következésképpen a tervezett és még be nem fejezett gázvezetékek esetét is hivatott szabályozni.
- 81 E körülményekre tekintettel az első jogalap első részének helyt kell adni.

Az első jogalap második részéről

– A felek érvei

- 82 Az első jogalapnak a megtámadott végzés 111–115. pontjára vonatkozó második részében a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott irányelv mérlegelési mozgástérrel biztosít a tagállamok számára.
- 83 A fellebbező először is arra hivatkozik, hogy a Törvényszék által e tekintetben követett megközelítés téves, mivel általános értékelést végzett, anélkül hogy a 2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítéletből (C-274/12 P, EU:C:2013:852, 30. és 31. pont), valamint a 2014. február 27-i Stichting Woonpunt és társai kontra Bizottság ítéletből (C-132/12 P, EU:C:2014:100, 50. és 51. pont) eredő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően konkrétan megvizsgálta volna, hogy a vitatott irányelv milyen mértékben érinti közvetlenül a jogi helyzetét.

- 84 A fellebbező másodszor a szétválasztás terén a vitatott irányelv hatálybalépését követően rá háruló kötelezettségeket illetően azt állítja, hogy bár a 2009/73 irányelv kétségkívül lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a teljes szétválasztás helyett más megoldásokat vezessenek be, a jelen ügyben szóba jöhető alternatíva két eleme, vagyis a független rendszer-üzemeltető és a független szállításrendszer-üzemeltető a teljes szétválasztáshoz hasonlóan jelentős negatív hatást fejtene ki a jogi helyzetére. Ugyanez vonatkozik a harmadik felek hozzáférésére és a vele szemben mindenképpen alkalmazandó díjszabályozásra. Így a 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítélet (C-125/06 P, EU:C:2008:159) értelmében a felperes jogi helyzete vonatkozásában felmerülő hátrányok a vitatott irányelvből, valamint az általa módosított 2009/73 irányelvből, különösen pedig az abban előírt eredmény elérésére irányuló kötelezettségből származnak.
- 85 Harmadszor, a fellebbező azzal érvel, ami a 2009/73 irányelv 36. és 49a. cikkében előírt eltérések végrehajtása keretében az érintett tagállam rendelkezésére álló esetleges mérlegelési jogkör meglétét illeti, hogy az ilyen mérlegelési mozgásteret a felperes sajátos helyzetére és keresetének tárgyára tekintettel kellett volna megállapítani, különösen, hogy e kereset lényegében a 2009/73 irányelvnek a vitatott irányelvvvel bevezetett 49a. cikkére vonatkozik. Márpedig az utóbbi rendelkezésben előírt eltérést illetően az uniós jogalkotó azzal, hogy azt a „2019. május 23-át megelőzően kiépített” szállítóvezetésekre korlátozta, nem kívánt mérlegelési mozgásteret hagyni a Németországi Szövetségi Köztársaságnak, mivel e korlátozás időpontját éppen azért választotta, hogy a fellebbezőt kizárja ezen eltérés lehetőségéből. Ugyanakkor nem vitatott, hogy a fellebbező gázvezetéke nem jogosult a 2009/73 irányelv 36. cikke szerinti mentességre anélkül, hogy a német hatóságok e tekintetben mérlegelési mozgásterrel ne rendelkeznének.
- 86 A Parlament és a Tanács azonban egyetért a Törvényszék indokolásával.
- 87 A Parlament először is azt állítja, hogy a fellebbező által hivatkozott 2014. február 27-i Stichting Woonpunt és társai kontra Bizottság ítéletből (C-132/12 P, EU:C:2014:100) eredő ítélkezési gyakorlat rendeleti jellegű jogi aktusokra, nem pedig jogalkotási aktusokra vonatkozik, ezért ez az ítélkezési gyakorlat nem teheti kérdésessé a magánszemélyek ez utóbbi aktusokkal szembeni kereseteivel kapcsolatos korlátozó megközelítést.
- 88 Másodszor, a Parlament véleménye szerint a vitatott irányelv szövege jelentős mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamoknak, különösen a 2009/73 irányelv 9. cikkének (8) és (9) bekezdése, valamint ezen irányelv 49a. cikke kapcsán. Ebben az összefüggésben a vitatott irányelv rendelkezéseinek egészét, és nem csupán a 2009/73 irányelv 49a. cikke szerinti eltérés megszerzésének lehetőségét kell vizsgálni.
- 89 Harmadszor, a fellebbező által említett 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítélet (C-125/06 P, EU:C:2008:159) olyan ügyre vonatkozik, amelyben a jelen üggyel ellentétben a megtámadott jogi aktus nem hagy mérlegelési mozgásteret a nemzeti hatóságok számára.
- 90 A Tanács először is arra hivatkozik, hogy a fellebbező keresete a vitatott irányelv egésze ellen irányult, így a tagállamok számára biztosított mérlegelési mozgásteret ezen irányelv egésze szempontjából kellett volna elemezni.
- 91 Másodszor, a Tanács azt állítja, hogy alapvetően téves az az érvelés, amely szerint semmilyen kétség nem merült fel azzal kapcsolatban, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság miként ültetné át a vitatott irányelvet. A Bíróság a 2019. december 4-i Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo kontra Bizottság ítéletben (C-342/18 P, nem tették közzé, EU:C:2019:1043)

kimondta, hogy a 2009/73 irányelv 36. cikke mérlegelési jogkört biztosít a nemzeti szabályozó hatóságok számára az ezen irányelvben meghatározott szabályoktól való eltérések engedélyezése tekintetében. Ugyanez a logika alkalmazandó az említett irányelv 49a. cikkében előírt eltérésre is.

- 92 Harmadszor, a Tanács szerint a Törvényszék azt is helyesen állapította meg, hogy a felperes jogi és ténybeli helyzete nem hasonlítható össze a 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítélet (C-125/06 P, EU:C:2008:159) alapjául szolgáló ügyben fennálló helyzettel. Az ezen ügyben megtámadott aktussal ellentétben ugyanis a vitatott irányelv formája és tartalma folytán az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében vett „tipikus” irányelv, vagyis „az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező”, azonban „a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja”. Következésképpen nem áll fenn okozati összefüggés a vitatott irányelv és a fellebbező jogi helyzetére gyakorolt hatások között.
- 93 Az észti, a lett és a lengyel kormány lényegében a Parlament és a Tanács által előadott érvelést támogatja.

– *A Bíróság álláspontja*

- 94 Az első jogalap második része arra vonatkozik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott irányelv – a jelen ítélet 43. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban meghatározott két feltétel közül a másodiknak megfelelően – mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamoknak a végrehajtás során.
- 95 Először is, a jelen ítélet 63. pontjában tett megállapításból egyrészt az következik, hogy azt a kérdést, hogy valamely jogi aktus mérlegelési jogkört biztosít-e a végrehajtására kötelezett címzettek számára, az ilyen aktus lényegét figyelembe véve kell vizsgálni.
- 96 Másrészt pusztán az a körülmény, hogy a megtámadott jogi aktus végrehajtási intézkedéseket von maga után, beleértve valamely irányelv végrehajtása céljából az átültető intézkedéseket is, nem jelenti szükségszerűen azt, hogy az ilyen jogi aktus címzettjeinek mérlegelési mozgásteret lenne, amint az a jelen ítélet 74. pontjában megállapításra került.
- 97 Másodsor, amikor – mint a jelen ügyben is – egy adott jogi aktus többféle joghatás kiváltására alkalmas attól függően, hogy milyen helyzetekre alkalmazandó, a mérlegelési mozgásteret fennállását szükségszerűen a keresetben említett és az érintett személy jogi helyzetét érintően ténylegesen bekövetkező joghatásokra tekintettel kell értékelni.
- 98 Így annak értékeléséhez, hogy valamely jogi aktus a címzetteknek mérlegelési mozgásteret hagy-e a végrehajtás terén, azt kell megvizsgálni, hogy az említett jogi aktusnak a kereset tárgyát képező rendelkezései milyen joghatásokat váltanak ki az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata szerinti jogorvoslati jogra hivatkozó személy helyzetére nézve (lásd analógia útján: 2014. február 27-i Stichting Woonpunt és társai kontra Bizottság ítélet, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 50. és 51. pont; 2018. március 13-i European Union Copper Task Force kontra Bizottság ítélet, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 38. és 39. pont)
- 99 Ellentétben azzal, amit a Parlament és a Tanács állít, ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a kereset formálisan az érintett jogi aktus egészére irányul, amennyiben az e kereset alátámasztására felhozott jogalapok lehetővé teszik annak megállapítását, hogy a kereset tárgya valójában e jogi aktus konkrét szempontjaira vonatkozik.

- 100 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a fellebbező – azon érvelésének alátámasztására, hogy a vitatott irányelv a fellebbező jogi helyzetére gyakorolt hatásokat illetően nem hagy mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára – a keresetében lényegében arra hivatkozott, hogy a vitatott irányelv a 2009/73 irányelv 2. cikkének 17. pontjában meghatározott „rendszerösszekötő” fogalmának módosítása révén azzal a hatással jár, hogy az említett irányelv 9. cikkében előírt, a szállítási rendszerek és a szállításrendszer-üzemeltetők szétválasztásával kapcsolatos, valamint ugyanezen irányelv 32. cikkében előírt, a harmadik felek hozzáféréseivel és a díjszabályozással kapcsolatos konkrét kötelezettségeket ró rá, anélkül hogy ezen irányelv 36. cikke, illetve a vitatott irányelv által beillesztett 49a. cikke alapján mentességben vagy eltérésben részesülhetne.
- 101 Következésképpen e rendelkezésekre és a fellebbező konkrét helyzetére tekintettel kell meghatározni, hogy a vitatott irányelv elfogadását és hatálybalépését követően a 2009/73 irányelv mérlegelési mozgásteret hagy-e a Németországi Szövetségi Köztársaság számára az említett rendelkezések végrehajtása, különösen pedig a fellebbezővel szembeni alkalmazása terén.
- 102 E tekintetben elsősorban a 2009/73 irányelv 36. és 49a. cikkében előírt mentességeket vagy eltéréseket illetően a Törvényszék a megtámadott végzés 114. és 115. pontjában emlékeztetett ezen eltérési lehetőségekre, kifejtve, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok a 49a. cikkben előírt eltérés végrehajtása érdekében széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az ilyen eltérés megadása tekintetében.
- 103 Ezáltal azonban a Törvényszék elmulasztotta – a felperes helyzetét figyelembe véve, és ezen eltérések lényegére összpontosítva – megvizsgálni, hogy ezen eltérések alkalmazhatók-e a felperes helyzetére, és hogy a vitatott irányelv a felperes szempontjából hagy-e mérlegelési mozgásteret az érintett tagállam számára a végrehajtást illetően.
- 104 A 2009/73 irányelv 36. és 49a. cikkében előírt mentességekhez, illetve eltérésekhez fűződő mérlegelési mozgástér fennállását illetően meg kell állapítani, amint arra a főtanácsnok az indítványának 74. és 75. pontjában lényegében szintén rámutatott, hogy ezen eltérések egyike sem alkalmazható a fellebbező helyzetére, mivel egyrészt az Északi Áramlat 2 gázvezetékekkel kapcsolatos beruházásokról már döntöttek, ami ezt a gázvezeték kizárja a 2009/73 irányelv 36. cikke szerinti mentességből, amely a jelentősebb új gázipari infrastruktúrára vagy a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére alkalmazandó, másrészt pedig az említett időpontban egyértelmű volt, hogy az adott gázvezeték kiépítése várhatóan 2019. május 23. előtt nem fejeződik be, ami megakadályozta az említett irányelv 49a. cikke szerinti eltérés megadását.
- 105 E körülmények között, noha a tagállamok kétségkívül rendelkeznek mérlegelési mozgástérrel az ilyen mentességeknek és eltéréseknek a 2009/73 irányelv 36. cikkében, illetve 49a. cikkében előírt feltételeknek megfelelő földgázipari vállalkozások számára történő megadását illetően, semmiféle mérlegelési mozgástérrel nem rendelkeznek a tekintetben, hogy az e feltételeknek meg nem felelő fellebbező számára megadják-e a mentességet vagy eltérést. Így közvetlen kapcsolat áll fenn a vitatott irányelv hatálybalépése és aközött, hogy a 2009/73 irányelvben előírt, a jelen ítélet 75. pontjában említett kötelezettségek a vitatott irányelv révén a fellebbezőre hárulnak.
- 106 Másodsorban e körülmények között meg kell vizsgálni, hogy az érintett tagállam a fellebbezővel szemben rendelkezik-e olyan mérlegelési jogkörrel az elérendő eredmény meghatározása tekintetében, amely azt eredményezheti, hogy a fellebbező mégis mentesülhet ezen kötelezettségek alól.

- 107 E tekintetben a 2009/73 irányelv 9. cikkében előírt szétválasztási kötelezettség kapcsán a Törvényszék a megtámadott végzés 112. pontjában megállapította, hogy a tagállamoknak bizonyos feltételek mellett lehetőségük van arra, hogy ezen irányelv 9. cikke (8) bekezdése második albekezdésének a) és b) pontja, illetve (9) bekezdése alapján ne alkalmazzák ezt a kötelezettséget, többek között az Északi Áramlat 2 gázvezetékhez hasonló rendszerösszekötőkkel szemben. Ilyen esetben a tagállamoknak a szállítási rendszerek és a szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztása helyett a 14. cikkel összhangban független rendszer-üzemeltetőt vagy független szállításirendszer-üzemeltetőt kell kijelölniük. Az említett tagállamok tehát a Törvényszék szerint e tekintetben mérlegelési jogkörrel rendelkeznek.
- 108 Ez azonban nem lehet elegendő annak megállapításához, hogy a 2009/73 irányelv 9. cikkében előírt szétválasztási kötelezettséget illetően a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek.
- 109 A 2009/73 irányelv (13) preambulumbekkezdéséből ugyanis az következik, hogy bár az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdésében előírt szétválasztási kötelezettségre vonatkozóan rendelkezésre álló alternatíva két elemének „lehetővé kell tennie, hogy a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett megtarthassák a hálózati vagyonban meglévő tulajdonukat”, ugyanakkor „biztosít[aniuk kell], hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerüzemeltetői feladatot ellát, és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve”.
- 110 Ebből következik, hogy – amint azt lényegében a főtanácsnok az indítványának 80. és 81. pontjában szintén megjegyezte – a fellebbező jogi helyzete mindenképpen módosul, függetlenül attól, hogy végül a jelen ítélet 107. pontjában említett lehetőségek közül melyiket részesítik előnyben, mivel a 2009/73 irányelv 9. cikke csak azon eszközök megválasztását teszi lehetővé a tagállamok számára, amelyek révén egy pontosan meghatározott eredményt, azaz a szállítási struktúráknak az ellátási és termelési struktúráktól való tényleges szétválasztását el kell érni. Így, bár a tagállamoknak e 9. cikk végrehajtása tekintetében van némi mozgásterük, semmiféle mérlegelési jogkörrel nem rendelkeznek az e rendelkezésben előírt szétválasztási kötelezettséget illetően, így a fellebbező nem vonhatja ki magát e rendelkezés hatálya alól, függetlenül attól, hogy az említett rendelkezésben előírt három megoldás közül melyiket választják.
- 111 Ugyanez vonatkozik a 2009/73 irányelv 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdésével összefüggésben értelmezett 32. cikkéből eredő kötelezettségekre. Az említett kötelezettségek többek között arra kötelezik az ezen irányelv hatálya alá tartozó szállításirendszer-üzemeltetőket, hogy harmadik felek számára objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes, nyilvános, arányos és az illetékes szabályozó hatóság által jóváhagyott díjakon alapuló rendszer alapján biztosítsanak hozzáférést. E hatóságnak e díjak jóváhagyásakor többek között olyan intézkedéseket kell előírnia, hogy az üzemeltetők megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására.
- 112 Ugyanis, noha e kötelezettségek szükségessé teszik, hogy többek között a nemzeti szabályozó hatóságok műszaki jellegű intézkedéseket fogadjanak el azok konkretizálása érdekében, az ilyen intézkedések nem módosíthatják az említett kötelezettségekből fakadó eredményt, vagyis azt, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők a 2009/73 irányelvben előírt feltételek mellett harmadik felek számára hátrányos megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosítsanak e rendszerhez, mégpedig azzal a céllal, hogy valamennyi piaci szereplő számára biztosítsák az e hálózathoz való tényleges hozzáférést.

- 113 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott végzés 117. pontjában azt is tévesen állapította meg, hogy a felperes nem hivatkozhat a 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítéletre (C-125/06 P, EU:C:2008:159). Ugyanis, még ha az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy abban különbözik is a jelen ügytől, hogy az a Bizottság által valamely irányelv alapján elfogadott határozat joghatásaira vonatkozott, e határozat kötelező ereje végső soron ezen irányelvből fakadt, és mindenesetre az említett határozat – a vitatott irányelvnek a jelen ítélet 110. és 111. pontjában említett rendelkezéseihez hasonlóan – meghatározta az elérendő eredményt, amely tekintetében a tagállamok nem rendelkeztek mérlegelési jogkörrel.
- 114 Következésképpen a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott irányelv mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára, anélkül hogy figyelembe vette volna a felperes helyzetét, és azt, hogy a vitatott irányelv hatálybalépésének közvetlen következményeként a felperesre olyan kötelezettségek hárultak, amelyek eredménye nem módosítható. E körülmények között az első jogalap második részének is helyt kell adni.
- 115 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az első jogalap megalapozott, mivel a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a felperest a vitatott irányelv nem érinti közvetlenül. Ebből következik, hogy a megtámadott végzés rendelkező részének 4. pontját hatályon kívül kell helyezni annyiban, amennyiben az a felperes által benyújtott keresetet ezen okból mint elfogadhatatlant elutasította.

A második jogalapról

– A felek érvei

- 116 A második jogalapjában a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék több alkalommal tévesen alkalmazta a jogot a Tanács dokumentumok eltávolítása iránti kérelmének vizsgálata során, amelyek alapján tévesen rendelte el, hogy a Tanács Jogi Szolgálatának véleményét, a Bizottság ajánlását és a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit el kell távolítani az ügy iratai közül, és figyelmen kívül kell hagyni a keresetlevél és a mellékletek azon szövegrészeit, amelyek e dokumentumok részeit veszik át.
- 117 E tekintetben a fellebbező először is azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor értékelését teljes egészében a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést szabályozó 1049/2001 rendelet által kialakított keretre alapította, anélkül hogy megvizsgálta volna, hogy a szóban forgó dokumentumok hasznosak-e a jogvita megoldása szempontjából, amint azt a 2015. május 12-i Dalli kontra Bizottság ítéletből (T-562/12, EU:T:2015:270) eredő ítélkezési gyakorlat megköveteli.
- 118 Másodszer a fellebbező azzal érvel, hogy a Törvényszék akkor is tévesen alkalmazta a jogot, amikor a szóban forgó dokumentumokra a Bíróság által a 2019. május 14-i Magyarország kontra Parlament végzés (C-650/18, nem tették közzé, EU:C:2019:438) és a 2020. január 31-i Szlovénia kontra Horvátország ítélet (C-457/18, EU:C:2020:65) alapjául szolgáló ügyek súlyos és sajátos körülményei között meghatározott korlátozó jogi keretet alkalmazta. Többek között úgy véli, hogy e dokumentumok összessége a vitatott irányelv előkészítő munkálatainak részét képezi, így azok a 2008. július 1-jei Svédország és Turco kontra Tanács ítéletben (C-39/05 P és C-52/05 P, EU:C:2008:374) kimondott fokozott átláthatóság elvének hatálya alá tartoznak. A Törvényszék egyébiránt elmulasztott válaszolni arra az érvelésre, amely szerint a Tanács Jogi Szolgálat

véleményének bizonyos részeire maguk az uniós intézmények is terjedelmesen hivatkoztak a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatban.

- 119 Harmadszor a fellebbező azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az Európai Közösségek nevében az 1997. szeptember 23-i 98/181/EK, ESZAK, Euratom tanácsi és bizottsági határozattal (HL 1998. L 69., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 24. o.) jóváhagyott, 1994. december 17-én aláírt Energia Charta Egyezmény (HL 1994. L 380., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 1. kötet, 178. o.) alapján indított választottbíróági eljárásnak nagy jelentőséget tulajdonított. A Törvényszék az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő közérdek védelmének szükségességével indokolta megközelítését, de nem fejtette ki, hogy a szóban forgó dokumentumok benyújtása miként veszélyeztetheti azt. A választottbíróági eljárás ugyanis nem tartozik az e rendelkezés értelmében vett „nemzetközi kapcsolatok” körébe.
- 120 A Tanács a második jogalap elfogadhatatlanságára hivatkozik azzal az indokkal, hogy véleménye szerint e jogalap arra irányul, hogy a Bíróság vizsgálja felül a tények Törvényszék általi értékelését.
- 121 Ezenkívül a Parlament és a Tanács úgy véli, hogy a második jogalapot mindenestre mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 122 Először is a Parlament hangsúlyozza, hogy a fellebbező egész érvelése azon a téves előfeltevésen alapul, amely szerint a Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni, hogy a szóban forgó dokumentumok „nyilvánvalóan relevánsak-e a jogvita megoldása szempontjából”, a Tanács pedig ebben az összefüggésben hozzáteszi, hogy a Törvényszék nem alkalmazta az 1049/2001 rendelet rendelkezéseit sem kizárólagosan, sem pedig közvetlenül. A Tanács szerint a Törvényszék a 2015. május 12-i Dalli kontra Bizottság ítéletből (T-562/12, EU:T:2015:270) eredő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően valóban egymással szemben mérlegelte a fennálló érdekeket.
- 123 Másodszer a Tanács e tekintetben kifejti, hogy a Törvényszék nem állapította meg, hogy a dokumentumok főszabály szerint csak akkor használhatók fel valamely eljárásban, ha a szerző vagy az alperes intézmény engedélyezte azok benyújtását. Ellenkezőleg, a Törvényszék részletesen elemezte az előtte folyamatban lévő ügy valamennyi körülményét, és arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó dokumentumoknak az ügy iratai közül történő eltávolítása közérdekből szükséges.
- 124 Harmadszor a Parlament azt állítja, hogy a Törvényszék a 2019. május 14-i Magyarország kontra Parlament végzésből (C-650/18, nem tették közzé, EU:C:2019:438) és a 2020. január 31-i Szlovénia kontra Horvátország ítéletből (C-457/18, EU:C:2020:65) eredő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően helyesen állapította meg, hogy a felperes – a jelen ügyben a Tanács Jogi Szolgálatának véleményére támaszkodva – valójában arra törekedett, hogy a Tanácsot szembesítse a Jogi Szolgálattól kapott véleménnyel, és ezáltal arra kényszerítse a Tanácsot, hogy nyilvánosan állást foglaljon arról, ami hátrányosan érintené az említett intézmény azon érdekét, hogy a jogi szolgálata által adott véleménynek hasznát vehesse.
- 125 A Parlament és a Tanács ezzel összefüggésben megerősíti, hogy a szóban forgó dokumentumok egyike sem, így a Tanács jogi véleménye sem vonatkozik jogalkotási eljárásra, mivel ezek mindegyike a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot megelőzően készült.

126 Negyedszer a Tanács azt állítja, hogy a Törvényszék többek között azzal az indokkal rendelte el a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeinek az ügy iratai közül történő eltávolítását, hogy a tartalmuk hozzáférhetővé tétele sértené az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő közérdek védelmét, helyreállítva ezzel a *status quo antét*, amely szerint az uniós bíróság az egyetlen olyan fórum, amely hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a feleket dokumentumok benyújtására kötelezze, vagy azok relevanciáját értékelje.

– A Bíróság álláspontja

127 El kell utasítani a Tanács második jogalappal kapcsolatos elfogadhatatlansági kifogását, amely szerint a Bíróságnak e jogalap alapján a Törvényszék által tett ténybeli megállapításokról kellene határoznia. Jóllehet ugyanis főszabály szerint kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a tényállás megállapítására és értékelésére, az említett jogalap nem arra kéri a Bíróságot, hogy vizsgálja felül a Törvényszék által a jelen ügyben alapul vett tényeket, hanem az a Törvényszék által e tények értékelése céljából alkalmazott jogi háttérre vonatkozó jogkérdésre vonatkozik.

128 A második jogalap megalapozottságának vizsgálata szempontjából először is emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt a fegyveregyenlőség elve, amely magának a – többek között az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkében biztosított – tisztességes eljárás fogalmának a velejárója, magával vonja, hogy valamennyi félnek észszerű lehetőséget kell biztosítani arra, hogy olyan körülmények között ismertesse álláspontját, ideértve a bizonyítékait is, amelyek alapján nem kerül teljesen előnytelen helyzetbe ellenfelével szemben (2017. május 16-i Berlioz Investment Fund ítélet, C-682/15, EU:C:2017:373, 96. pont).

129 Másrészt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogban érvényesülő elv a bizonyítékok szabad értékelésének elve, amelyből az következik, hogy a kellő időben benyújtott bizonyíték elfogadhatósága csak azon az alapon vitatható az uniós bíróság előtt, hogy azt szabálytalanul szerezték meg (2021. szeptember 30-i Számvevőszék kontra Pinxten ítélet, C-130/19, EU:C:2021:782, 104. pont).

130 Így az egyik fél által szabálytalanul benyújtott bizonyítékok esetén, mint amilyenek az 1049/2001 rendeletben említett olyan belső dokumentumok, amelyek benyújtását az érintett intézmény nem engedélyezte, és az uniós bíróság nem rendelte el, az eljárásban részt vevő feleknek a tisztességes eljáráshoz való jogukhoz fűződő érdekeit kell egymással szemben mérlegelni, figyelembe véve az ilyen bizonyítékok megszerzése során megsértett vagy megkerült szabályok által védett érdekeket.

131 Ebből következik, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 119. és 138. pontjában lényegében szintén rámutatott – az ilyen bizonyítékok kizárása iránti kérelmet elbíráló uniós bíróságnak egymással szemben mérlegelnie kell egyrészt az e bizonyítékokat előterjesztő felperes érdekeit, figyelembe véve különösen a bizonyítékoknak az elé terjesztett kereset érdemi elbírálása szempontjából vett hasznosságát, másrészt pedig az ellenérdekű fél érdekeit, amelyeket az említett bizonyítékoknak az iratanyagban történő megtartása konkrétan és ténylegesen sérthet.

132 Másodszor, az 1049/2001 rendeletben említett belső dokumentumoknak az ügy iratai közül való eltávolítása iránti kérelem vizsgálata szempontjából e rendelet, bár nem alkalmazandó a fellebbező által a Törvényszékhez benyújtotthoz hasonló kereset esetében, bizonyos jelzésértékkel bír az ilyen kérelem elbírálásához szükséges érdekmérlegelés során (lásd ebben az értelemben: 2019. május 14-i Magyarország kontra Parlament végzés, C-650/18, nem tették közzé, EU:C:2019:438, 12. és 13. pont)

- 133 Mindazonáltal nem tekinthető úgy, hogy az 1049/2001 rendelet kimerítően szabályozza a dokumentumoknak az ügy iratai közül való eltávolítása iránti kérelem vizsgálatához megkövetelt érdekmérlegelést.
- 134 Ugyanis, míg e rendelet célja az uniós szintű döntéshozatali folyamat átláthatóságának javítása az EUMSZ 15. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében említett és az Alapjogi Charta 42. cikkében rögzített, a dokumentumokhoz való hozzáféréshez való jog megvalósítása révén (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i Stichting Rookpreventie Jeugd és társai ítélet, C-160/20, EU:C:2022:101, 35. és 36. pont), a bizonyítékok elfogadhatósága végső soron a fennálló érdekek mérlegelésétől függ, tekintettel a felek tisztességes eljáráshoz való jogának biztosítására irányuló célra, amint arra a főtanácsnok az indítványának 129. és 130. pontjában lényegében rámutatott.
- 135 Harmadszor, ami a szóban forgó dokumentumoknak a fentiekben kifejtett elvekre tekintettel történő vizsgálatát illeti, először is meg kell állapítani, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor elrendelte a Tanács Jogi Szolgálatára véleményének az ügy iratai közül való eltávolítását, valamint a keresetlevél és a mellékletek azon szövegrészeinek figyelembe nem vételét, amelyek e vélemény részeit veszik át.
- 136 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy ellentétes lenne a közérdekkel – amely megköveteli, hogy az intézmények a jogi szolgálataik által teljes függetlenség mellett adott véleményeknek hasznát vehessék – annak elfogadása, hogy az ilyen belső dokumentumokat a Bíróság előtti jogvitában anélkül benyújthassák, hogy ehhez az érintett intézmény hozzájárult volna, vagy hogy ezt e bíróság elrendelte volna (2022. február 22-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 137 Az ilyen jogi vélemény engedély nélküli benyújtásával ugyanis a felperes a megtámadott jogi aktus érvényességére vonatkozó eljárásban az érintett intézményt annak jogi szolgálata által ezen állásfoglalás kidolgozása során adott véleménnyel szembesíti. Márpedig főszabály szerint annak megengedése, hogy a felperes az iratanyaghoz csatolhassa az egyik intézmény olyan jogi véleményét, amelynek hozzáférhetővé tételét az intézmény nem engedélyezte, sértené a tisztességes eljárás követelményeit (2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 138 Mindazonáltal a Bíróság úgy ítélte meg, hogy kivételesen az átláthatóság elve igazolhatja az intézmény olyan dokumentumának a bírósági eljárás keretében történő hozzáférhetővé tételét, amelyet nem hoztak nyilvánosságra, és amely jogi véleményt tartalmaz, amennyiben e jogi vélemény olyan jogalkotási eljáráshoz kapcsolódik, amelyre fokozott átláthatóság vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 56–59. pont).
- 139 Ez az átláthatóság ugyanakkor nem képezi akadályát annak, hogy a jogi vélemények védelmére hivatkozva megtagadják az olyan egyedi jogi vélemény hozzáférhetővé tételét, amelynek összeállítása jogalkotási folyamat keretében történt, viszont különösen érzékeny kérdésre vonatkozik, vagy a jogalkotási folyamat keretein túlmutató, különösen széles terjedelemmel bír – ilyen esetben az érintett intézmény feladata, hogy a hozzáférhetővé tétel megtagadását részletesen megindokolja (2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 60. pont).

- 140 A jelen ügyben, amint azt a Törvényszék a megtámadott végzés 50. és 54. pontjában megállapította, a Tanács Jogi Szolgálatának véleménye, amelynek benyújtását a Tanács nem engedélyezte, a fellebbező állításával ellentétben nem jogalkotási eljárásra vonatkozik, hanem annak tárgya a Bizottság által a Tanácshoz intézett, az Unió és valamely harmadik állam közötti, nemzetközi megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások megkezdésére vonatkozó ajánlás. Ezenkívül ezt a tárgyat nem befolyásolhatja pusztán az, hogy maguk az uniós intézmények hivatkoztak erre a véleményre a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadásával összefüggésben.
- 141 Ilyen körülmények között kellően bizonyított egyrészt az, hogy az említett véleménynek az ügy irataiban való megtartása sértené a Tanács tisztességes eljáráshoz való jogát és azon érdekét, hogy őszinte, objektív és teljes körű véleményeket kaphasson, másrészt pedig az, hogy nem áll fenn olyan nyomós közérdek, amely igazolhatná a szóban forgó jogi vélemény felperes általi benyújtását. Ezen túlmenően, mivel a fellebbező kizárólag ahhoz fűződő érdeke, hogy érvelését e vélemény segítségével alátámassza, bármilyen jogos is legyen, nem elegendő a Tanács jogai és érdekei megsértésének igazolásához (lásd ebben az értelemben: 2019. május 14-i Magyarország kontra Parlament végzés, C-650/18, nem tették közzé, EU:C:2019:438, 15–18. pont; 2020. január 31-i Szlovénia kontra Horvátország ítélet, C-457/18, EU:C:2020:65, 70. és 71. pont), annál is inkább, mivel ezen érvelés megalapozottsága, és következésképpen a pernyertesség lehetősége egyáltalán nem függ az említett vélemény benyújtásától, azt a következtetést kell levonni, hogy a jelen ítélet 131. pontjában felidézett érdekek egymással szembeni mérlegelése a Tanács ezen jogainak és érdekeinek védelme mellett szól.
- 142 Ezzel szemben, ami másodszor a Bizottság ajánlását és a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit illeti, úgy tűnik, hogy bár a Törvényszék a megtámadott végzés 39. pontjában maga is emlékeztetett arra, hogy az 1049/2001 rendelet a dokumentumok eltávolítása iránti kérelem vizsgálata szempontjából csupán jelzésértékkel bír, ezen előfeltevés és a jelen ítélet 131. és 133. pontjában kifejtettek ellenére valójában kizárólag e rendelet rendelkezéseire, különösen pedig e rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának a nemzetközi kapcsolatok védelmére vonatkozó harmadik franciabekezdésére támaszkodott e dokumentumok eltávolításának indokolása érdekében.
- 143 E tekintetben egyrészt elismerve, hogy az e rendelkezésben foglalt, a nemzetközi kapcsolatok védelméhez fűződő érdek ebben az összefüggésben jelzésértékű, továbbra is igaz az, hogy a jelen ítélet 131. pontjában említett érdek mérlegelés szempontjából bizonyítani kell, hogy e dokumentumoknak az ügy iratanyagában való megtartása konkrétan és ténylegesen sérthetné az említett dokumentumok eltávolításának igazolására felhozott érdeket.
- 144 Így a Bíróság az 1049/2001 rendelet 4. cikkét illetően kimondta, hogy önmagában az a körülmény, hogy valamely dokumentum az e rendelkezésben előírt hozzáféréshez való jog alóli kivétellel védett érdekre vonatkozik, nem elegendő e kivétel alkalmazásának igazolásához, mivel az érintett intézménynek magyarázatot kell adnia arra a kérdésre, hogy az e dokumentum hozzáférhetővé tétele konkrétan és ténylegesen miként sérthetné ezt az érdeket, függetlenül attól, hogy az ilyen intézmény az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik franciabekezdésének alkalmazásával összefüggésben széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik (lásd ebben az értelemben: 2014. július 3-i Tanács kontra in't Veld ítélet, C-350/12 P, EU:C:2014:2039, 51., 52., 63. és 64. pont).

- 145 A megtámadott végzésből azonban egyáltalán nem tűnik ki, hogy a Törvényszék e követelmények fényében megvizsgálta volna a Tanács által szolgáltatott magyarázatokat. Éppen ellenkezőleg, a Törvényszék a Bizottság ajánlását illetően a megtámadott végzés 57. és 60–63. pontjában az érintett érdek konkrét és tényleges sérelmének veszélyére pusztán abból a tényből következtetett, hogy e dokumentum egy harmadik állammal folytatott nemzetközi tárgyalásokkal kapcsolatos határozat elfogadására vonatkozott.
- 146 A Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit illetően a Törvényszék az ügy iratai közül való eltávolítás indokolásaképpen csupán annyit állapított meg, hogy ezen észrevételek hozzáférhetővé tétele konkrétan és ténylegesen sérthetné az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő közérdek védelmét, „különösen azáltal, hogy gyengítené az Unió helyzetét a vele szemben a felperes által kezdeményezett választottbírói eljárásban”, anélkül hogy kifejtette volna, hogy az ilyen – minden valószínűség szerint magánjogi – választottbírói eljárás miként befolyásolná az Unió nemzetközi kapcsolatait, amint azt a főtanácsnok is megjegyezte az indítványának 157. pontjában, illetve anélkül, hogy megkísérelte volna megállapítani, hogy az említett észrevételeknek az ügy iratanyagában való megtartása valóban veszélyeztethette volna a közérdek védelmét.
- 147 Másrészt, még ha bizonyítottak is tekintenénk, hogy az említett közérdeket veszélyeztethette a Bizottság ajánlásának és a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeinek az iratanyagban való megtartása, a Törvényszéknek mindazonáltal mérlegelnie kellett volna a fennálló érdekeket, amint az a jelen ítélet 131. pontjában megállapításra került, ezt azonban nem tette meg.
- 148 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elrendelte a Bizottság ajánlásának és a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeinek az ügy iratai közül való eltávolítását, valamint a keresetlevél és a mellékletek e dokumentumok részeit átvevő szövegrészeinek figyelmen kívül hagyását, mivel egyrészt kizárólag az 1049/2001 rendelet rendelkezéseit alkalmazta az említett dokumentumoknak az ügy iratai közül való eltávolítása iránti kérelem vizsgálata céljából, anélkül hogy egymással szemben mérlegelte volna a fennálló érdekeket, másrészt pedig nem értékelte – e tekintetben figyelembe véve a Tanács által szolgáltatott magyarázatokat –, hogy e dokumentumoknak az ügy iratanyagában való megtartása konkrétan és ténylegesen sértheti-e az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a nemzetközi kapcsolatok védelméhez fűződő közérdeket.
- 149 A fenti megfontolásokra tekintettel a második jogalapnak a Bizottság ajánlására és a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeire vonatkozó részében helyt kell adni. Ebből következik, hogy a megtámadott végzés rendelkező részének 1. pontját a Bizottság ajánlására vonatkozó részében (A.14. számú melléklet), és a rendelkező rész 3. pontját hatályon kívül kell helyezni.
- 150 A fellebbezést az ezt meghaladó részében el kell utasítani.

A Törvényszék előtt előterjesztett keresetről

- 151 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata alapján a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti.

- 152 A jelen ügyben a Bíróságnak ugyan az eljárás e szakaszában nem áll módjában érdemben határozni a Törvényszék előtt indított keresetről, rendelkezik az ahhoz szükséges információkkal, hogy véglegesen határozzon a Parlament és a Tanács által az elsőfokú eljárás során emelt elfogadhatatlansági kifogás tárgyában.
- 153 Először is, ami azt a kérdést illeti, hogy a fellebbezőt személyében érinti-e a vitatott irányelv, a fellebbező lényegében azt állítja, hogy az Északi Áramlat 2 tengeri gázvezeték az egyetlen új, ezen irányelv által érintett olyan, előrehaladott állapotban lévő gázvezeték, amelyre vonatkozóan végleges beruházási döntést hoztak, igen jelentős beruházást hajtottak végre jóval az említett irányelv elfogadása előtt, és amelynek tulajdonosa nem részesülhet a 2009/73 irányelv 49a. cikke szerinti eltérésben.
- 154 A Parlament és a Tanács lényegében azzal érvel, hogy a fellebbezőt a vitatott irányelv nem érinti személyében. Ezen intézmények szerint az, hogy egy adott időpontban meghatározható az irányelv hatálya alá tartozó személyek száma, sőt kiléte, nem változtat azon, hogy ez az irányelv ugyanilyen módon vonatkozik valamennyi, az Unió és harmadik országok közötti, már létező vagy kiépített, új vagy jövőbeli, szárazföldi vagy tengeri gázvezetékre. Ennélfogva a gazdasági szereplők nyílt köréről van szó. Mindenesetre a fellebbező elmulasztotta megjelölni, hogy az Északi Áramlat 2 gázvezeték miben különbözik bármely más, harmadik országgal való határokon átnyúló rendszerösszekötőtől.
- 155 A Tanács hozzáteszi egyrészt, hogy a fellebbező a vitatott irányelvet teljes egészében vitatja, így a keresete nem a 2009/73 irányelv vitatott irányelvvel beiktatott 49a. cikkében szereplő eltérési feltételek érvényességére korlátozódik. Másrészt a Tanács szerint a fellebbező által említett 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítélet (C-125/06 P, EU:C:2008:159) és a 2014. február 27-i Stichting Woonpunt és társai kontra Bizottság ítélet (C-132/12 P, EU:C:2014:100) a jelen ügyben nem releváns, mivel ezen ítéletek korábban szerzett joggal rendelkező gazdasági szereplőkre vonatkoznak, amely minden más gazdasági szereplőtől megkülönbözteti őket.
- 156 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy azok a jogalanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy az őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal az ilyen határozat címzettjeihez hasonló módon egyéníti őket (1963. július 15-i Plaumann kontra Bizottság ítélet, 25/62, EU:C:2063:17, 223. pont; 2018. március 13-i European Union Copper Task Force kontra Bizottság ítélet, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 93. pont).
- 157 Ebben az összefüggésben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az a körülmény, hogy azon jogalanyok, akikkel szemben valamely intézkedés alkalmazandó, szám szerint vagy akár egyedileg többé-kevésbé pontosan meghatározhatók, semmi esetre sem jelenti, hogy e jogalanyokat ezen intézkedés által személyükben érintettnek kell tekinteni, amennyiben ezen alkalmazásra a szóban forgó intézkedésben meghatározott objektív jogi vagy ténybeli helyzet folytán kerül sor (2018. március 13-i European Union Copper Task Force kontra Bizottság ítélet, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 158 Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy ha valamely jogi aktus annak elfogadásakor azonosított vagy azonosítható személyek csoportját érinti, a csoport tagjaira jellemző szempontok alapján e személyeket e jogi aktus azért érintheti személyükben, mert a gazdasági szereplők meghatározott köréhez tartoznak (lásd ebben az értelemben: 2014. február 27-i Stichting Woonpunt és társai kontra Bizottság ítélet, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59. pont).

- 159 A jelen ügyben igaz, hogy a vitatott irányelv valóban általános megfogalmazású, és megkülönböztetés nélkül alkalmazandó a valamely tagállam és egy harmadik ország közötti gázszállító vezetékek valamennyi üzemeltetőjére, és az érintett gazdasági szereplőkre ily módon a 2009/73 irányelvben előírt kötelezettségek vonatkoznak. Az a körülmény, hogy e gazdasági szereplők száma korlátozott, ebben az összefüggésben nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a vitatott irányelv személyükben érinti őket, mivel e körülmény nem az irányelv által kiváltott joghatások jellegével magyarázható, hanem az érintett piac jellemzőivel.
- 160 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 104. pontjában megállapításra került, a fellebbező sem a 2009/73 irányelv 36. cikke, sem pedig ezen irányelv 49a. cikke alapján nem részesülhetett mentességben, illetve eltérésben.
- 161 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy mind a meglévő rendszerösszekötők, mind pedig a megépítendő rendszerösszekötők közül az Északi Áramlat 2 gázvezeték az egyetlen, amely ilyen helyzetben van, illetve lehet, mivel a 2009/73 irányelv hatálya alá tartozó összes többi rendszerösszekötő üzemeltetőjének lehetősége volt vagy lesz arra, hogy ezen irányelv előző pontban említett rendelkezései alapján mentességet, illetve eltérést kapjon, amint azt a fellebbező állítja, anélkül hogy azt bárki vitatná.
- 162 Ebből következik, hogy a vitatott irányelv hatálybalépését követően egyrészt a 2009/73 irányelv hatályának a tagállamok és harmadik országok közötti, ezen irányelv 2. cikkének 17. pontjában meghatározott rendszerösszekötőkre való kiterjesztése, másrészt pedig az említett irányelv 36. és 49a. cikkében előírt mentességre, illetve eltérésre vonatkozó feltételek kiigazítása a fellebbező jogi helyzetére együttesen olyan hatást gyakorol, amely alkalmas arra, hogy a fellebbezőt valamely határozat címzettjeihez hasonló módon egyénítse.
- 163 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a fellebbezőt személyében érintik a mentességre, illetve eltérésre vonatkozóan a 2009/73 irányelvnek a vitatott irányelv által módosított, illetve beillesztett 36. és 49a. cikkéből eredő feltételek.
- 164 Másodszor, a jelen ítélet 61–81. és 94–115. pontjában szereplő megfontolásokból az is következik, hogy e rendelkezések a fellebbezőt közvetlenül érintik.
- 165 Harmadszor meg kell jegyezni, hogy az említett rendelkezések elválaszthatók a 2009/73 irányelvnek a vitatott irányelvvel módosított többi rendelkezésétől.
- 166 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a fellebbező által a Törvényszékhez benyújtott megsemmisítés iránti keresetet a jelen ítélet 163. pontjában említett korlátok között elfogadhatónak kell nyilvánítani.
- 167 A Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé e megsemmisítés iránti kereset érdemi elbírálása céljából.

A költségekről

- 168 Mivel az ügyet a Bíróság visszautalja a Törvényszék elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke 2020. május 20-i Nord Stream 2 kontra Parlament és Tanács végzése (T-526/19, EU:T:2020:210) rendelkező részének 1. pontját az Északi Áramlat 2 gázvezeték üzemeltetésére vonatkozóan az Európai Unió és az Oroszországi Föderáció között kötendő nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló határozatra vonatkozó, az Európai Unió Tanácsához intézett 2017. június 9-i európai bizottsági ajánlásra (A. 14. számú melléklet) vonatkozó részében, valamint e végzés rendelkező részének 3. és 4. pontját hatályon kívül helyezi.
- 2) A Bíróság a fellebbezést ezt meghaladó részében elutasítja.
- 3) A Nord Stream 2 AG által a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/692 európai parlamenti és tanácsi irányelv megsemmisítése iránt benyújtott kereset a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a 2019/692 irányelv által módosított, illetve beillesztett 36. és 49a. cikkének rendelkezései ellen irányuló részében elfogadható.
- 4) A Bíróság a jelen ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszékéhez, hogy az határozzon érdemben a jelen rendelkező rész 3. pontjában szereplő megsemmisítés iránti keresetről.
- 5) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások